

Posudok oponentky diplomovej práce

Ing. Markéta Malínková: Genderové dopady rozchodu rodičů na jejich pracovní dráhy v souvislosti s péčí o společné nezletilé děti

Cieľom posudzovanej práce je dľa autorky, teoreticky a kvalitatívne (na základe semi-štrukturovaných rozhovorov) analyzovať percepciu zmien pracovnej dráhy po rozvode z hľadiska matiek a otcov.

Teoretická časť práce:

Študentka pojala teoretickú časť veľmi obšírne- zahrnula ako synchronný, tak diachrónny kontext skúmaného problému. Načítala obdivuhodne rozsiahly korpus odbornej literatúry, ako zahraničnej, tak domácej produkcie. Domnievam sa, že tejto časti by prospelo výraznejšie krátenie a iná štruktúra tematických okruhov. Historický prehľad je vo svojej časovosti (až do osvietenstva!!!) nadbytočný, predsa existujú samostatné odborné (a originálne) historické práce, venujúce sa danej téme. Stačilo by začať len od dedičstva socializmu, ktoré tak dobre preskúmali naše lokálne bádatelky (ako bola napríklad naša kolegyňa Hana Havelková atd.). Keby študentka vystavila svoju prácu na vybraných typoch sociálnych politík, ktoré podmieňovali genderovanosť trhu práce, koordinácii práce a starostlivosti a zamerala sa len na infraštruktúrnych aktérov (štát, inštitúcie, legislativu atd.), tak by to práci (ako celku) dodalo koherentnejší charakter.

Zároveň by som rada odmenila študentku za veľmi pekne pojatú kapitolu 2.5 *Současné postavení žen a mužů ve společnosti a východiska utváření genderových vztahů*, ktorá konceptuálne pekne nasadá na zvolený výskumný problém a predstavuje skutočne aktuálne feministické a kriticko-sociálne perspektívy na problém starostlivosti.

Metodologická časť práce:

Metodologická práca je trochu zmätená-príliš obecná a nie je detailnejšie naviazaná na skutočne aplikované výskumné postupy a techniky. Študentka prestavuje napríklad rozdiely medzi kvantitatívnym a kvalitatívnym výskumom (prečo?), ale zabúda predstaviť samotných

participantov/ky (chýbajú medailónky participantov/iek). Taktiež sa nič nedozvieme ku konkrétnej štruktúre otázok, nepoznáme systém kódovania dát (typológiu kódov). To rozhodne neprispieva k vyššej reflexivite výskumného procesu.

Empirická časť:

Empirická časť je najslabším článkom tejto práce. Nie je to dané len nepomerom tejto časti ku zbytku práce (vlastné dáta obsiahli len 31 strán z 96), ale aj úrovňou jej spracovania. K tomu mám nasledujúce pripomienky:

a.) Autorka na mnohých miestach pracuje s dátami z rozhovorov tak, že ich kvantifikuje. Príklad: *Ze zkoumaných párů v mém výzkumu to byli v šesti případech muži, kteří odešli od rodiny a museli tedy po odchodu vyřešit nové bydlení.*“ Nerozumiem, aký význam má kvantifikácia kvalitatívnych dát?

b.) Autorka často používa výroky participantov vo výskume tak, že k nim pripojí svoju výskumnú autoritu a teda len zopakuje, čo povedali v rámci rozhovorov samotní participant/ky (v práci nešťastne anonymizovaní ako depersonalizovaní Ž, M+ číslo)

c.) Zároveň je empirická časť zanechaná v interpretačnom vákuu a nevyužíva potenciál širokého (ale pravdepodobne nepresne nastaveného) teoreticko-konceptálneho zázemia predstaveného na začiatku práce. Príklad: *„Jedna komunikační partnerka cítila zodpovědnost za konec manželství, i když to nebyla ona, kdo z manželství odešel: „Já to fakt беру jako selhání ... špatně jsem si vybrala ... ale je to těžký, když já mám pocit, že jsem žila úplně s jiným člověkem, než je teď on ...“ (Ž6) Fyzická únava a vyčerpání z kombinace náročné práce a mateřství vedly jinou komunikační partnerku k přehodnocení své pracovní situace, protože vnímala dopady na děti: „Já jsem si říkala, že já nechci, aby ... si mě děti pamatovaly jako unavenou maminku, aby na mě braly malé děti ohledy jenom proto, že jsem unavená ...“*

Otázky do diskusie:

- 1.) Kde stojí reprodukčná práca v súčasnom systéme neoliberalného kapitalizmu? A ako je možné vyhnúť sa v tomto systéme genderovým nerovnostiam a kríze starostlivosti (Dowling 2019)?

2.) Študentka v empirickej časti oddelila analyzované rozhovory a vlastnú analýzu rozhovorov (ktorú nazýva Shrnutí analyzovaných rozhovorů)? Prečo zvolila túto (pre kvalitatívny výskum atypickú) stratégiu? A kde sa nachádza, dľa jej názoru, samotná interpretácia výskumných dát?

Zvolený žáner akademického jazyka práce je veľmi kultivovaný a autorka dodržala princípy academickej integrity (v zmysle práce so sekundárnymi zdrojmi).

Z vyššie uvedených dôvodov prácu hodnotím známku **veľmi dobre (2)**.

V Prahe 27.1.2023

Dr.Petra Ezzeddine, Katedra sociální a kulturní antropologie

FHS UK Praha